[=] ciemen

nationalia
diari digital de les nacions sense estat

CAP A UNA NOVA ONADA SOBIRANISTA?

CONSTRUCCIONS NACIONALS EMERGENTS A L'ENTORN EUROMEDITERRANI

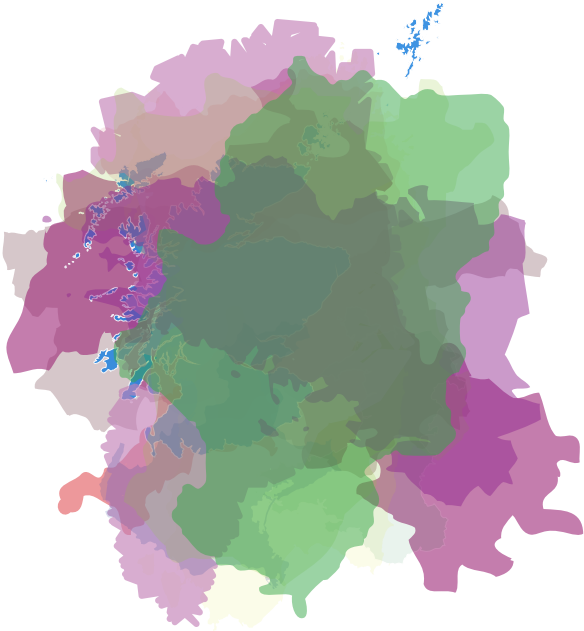

Dates: els dimecres (excepte el dijous 2 de maig), del 24 d'abril al 26 de juny de 2013

Totes les sessions començaran a les 19.00 h

Sala Escarré - espai Ciemen

C/ Rocafort, 242 bis. 08029 Barcelona

» Presentació

L'actual onada sobiranista que sacseja la regió euromediterrània ha situat en primer pla Catalunya i Escòcia i, en menor mesura, Flandes i el País Basc, a causa dels moviments significatius que han desenvolupat aquestes nacions sense estat de cara a assolir un estat propi. En conseqüència, la majoria d'anàlisis sobre minories nacionals han estat orientades a l'estudi d'aquests casos.

Tanmateix, en el marc del cicle alcista del sobiranisme, esdevé interessant analitzar la situació de les nacions sense estat que no tenen aquestes aspiracions o que no estan tan consolidades des del punt de vista identitari. Les seves identitats es troben a l'alça? Allà on hi ha un auge identitari, estan augmentant les reivindicacions sobiranistes? Aquestes seran les preguntes que s'intentarà de respondre en aquest curs. Les noves perspectives que es plantegen al Kurdistan arran de l'actual procés de pau, les reivindicacions de la comunitat amaziga a la Cabília, l'auge de la identitat nacional gal·lesa al Regne Unit, la intensificació de les reivindicacions identitàries i d'autogovern al nord de l'Estat italià, la possible independència de Grenlàndia, el paper de la societat civil en la construcció nacional de Sardenya, la situació actual de Txetxènia, la creixent presa de consciència identitària a Bretanya o l'emergència d'una identitat aragonesa, ens plantegen nous desafiaments en l'anàlisi de la situació de les nacions sense estat.

A partir d'aquest context, el CIEMEN i Nationalia proposen un viatge pel mapa de les minories nacionals per poder conèixer, a través d'un curs de deu sessions i de la mà de reconeguts experts, el moment en què es troben aquestes nacions en l'actual onada de sobiranisme i els nous reptes polítics que comporta aquest fet.

Les sessions tindran una durada de noranta minuts i es desenvoluparan en dues parts: la primera, consistirà en una exposició per part del ponent sobre la situació actual de la nació o grup de nacions analitzades. La segona, serà un torn de preguntes i de debat sobre la temàtica, en el qual prendrà protagonisme la participació de les persones assistents.

» Preu

20 € per totes les sessions, amb un mapa de les identitats nacionals d'Europa d'obsequi, o aportació lliure al final de cada sessió.

» Dates i horari

Els dimecres (excepte la sessió del 2 de maig, que es farà en dijous) a les 19.00 h (amb una durada aproximada de 90 minuts), del 24 d'abril al 26 de juny de 2013.

» Lloc

Sala Escarré - espai Ciemen

C/ Rocafort, 242 bis. 08029 Barcelona

Tel.: +34 934 443 800

» Inscripcions

Mitjançant correu electrònic a: inscripcions@ciemen.cat

» Organitzat per

CIEMEN (www.ciemen.cat)

Nationalia (www.nationalia.cat)

Primera sessió

» Presentació del curs i del mapa de les identitats nacionals d'Europa

Dimecres 24 d'abril
Ponents: Aureli Argemí (president emèrit del CIEMEN) i David Forniès (cap de recerca del CIEMEN)

En aquesta sessió presentarem els principals objectius que ens plantegem amb aquest cicle i farem una primera mirada a cadascun dels casos que hi seran tractats, tot ressaltant els punts més interessants de cadascun i els reptes que ens plantegen. Paral·lelament, presentarem el nou mapa de les identitats nacionals d'Europa elaborat pel CIEMEN.

Segona sessió

» El Kurdistan: noves perspectives en el procés de pau

Dijous 2 de maig
Ponent: Quim Arrufat (diputat CUP-AE i expert en el Kurdistan)

L'obertura del procés de pau al Kurdistan turc obre noves possibilitats de resolució del llarg conflicte que ha enfrontat la comunitat kurda amb l'Estat turc, a la vegada que planteja molts interrogants sobre les dificultats que està afrontant el procés (com l'assassinat de tres activistes kurdes a París) i sobre els possibles escenaris futurs que se'n desprenguin (com el grau de reconeixement concedit per l'Estat o una possible obertura de les portes de la UE a Turquia). Paral·lelament, les comunitats kurdes de l'Iraq, l'Iran o Síria estan immerses en contextos polítics molt diferents entre ells. De tot plegat, intentarem entreveure els possibles escenaris que el poble kurd haurà d'enfrontar a curt termini.

Tercera sessió

» Més enllà d'Escòcia: la situació de Gal·les i Cornualla

Dimecres 8 de maig
Ponent: David Forniès (CIEMEN)

El darrer cens del Regne Unit, realitzat el 2011, va incloure, per primera vegada, una pregunta sobre la identificació nacional subjectiva. En aquest sentit, va sorprendre la tímida emergència d'una identitat nacional còrnica de la qual, si bé minoritària, no es tenia gaire constància fins al moment. D'altra banda, aquest mateix cens va confirmar la consolidació de la identitat nacional gal·lesa, a la qual s'adhereixen dos de cada tres habitants del territori gal·lès. Tenint en compte aquest fet, cal reflexionar sobre les implicacions polítiques que podria comportar la situació, com l'augment de les reclamacions sobiranistes per part de Gal·les, més enllà de les que ja s'han produït recentment i que han estat denegades pel Govern britànic.

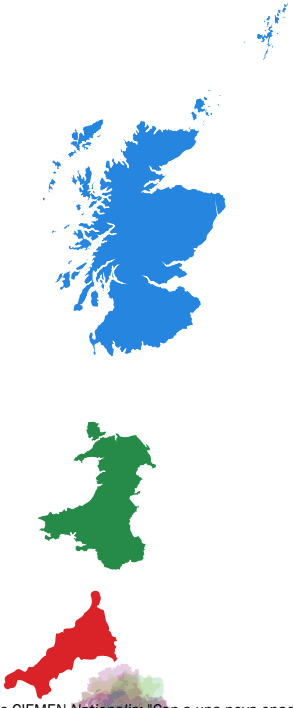

Quarta sessió

» Sardenya: un nacionalisme hiperfragmentat

Dimecres 15 de maig
Ponent: Stéfano Puddu (expert en nacionalisme sard)

Sardenya és una de les cinc regions autònomes de l'Estat italià. A partir dels anys vuitanta del segle passat vam poder començar a observar un sorgiment fort de la identitat nacional sarda, cosa que va comportar la victòria electoral del nacionalista Partit Sard d'Acció. A partir d'aquell moment, però, sorgiren moltes moviments independentistes diferents, alguns dels quals acabarien esdevenint partits polítics. En aquesta sessió intentarem clarificar un escenari on múltiples forces polítiques competeixen en el terreny del nacionalisme sard. A més, esbrinarem si la seva identitat nacional ha anat decreixent després del boom dels vuitanta o, per contra, s'ha reforçat en l'actual onada sobiranista.

Cinquena sessió

» Grenlàndia i la identitat inuit: cap a un estat propi?

Dimecres 22 de maig
Ponent: Francesc Bailon (antropòleg, expert en Grenlàndia)

La nació grenlandesa, conformada per tan sols cinquanta-vuit mil persones, ha esdevingut una de les principals candidates a assolir un estat propi. Va obtenir l'estatus de regió autònoma de Dinamarca l'any 1979. Posteriorment, l'any 2009, es va produir un augment important de la quota d'autogovern, en paral·lel al reconeixement del seu dret a l'autodeterminació per part de l'Estat danès. A més, l'explotació creixent de minerals i d'hidrocarburs obre noves perspectives econòmiques per al país, que poden impulsar-lo a fer el pas definitiu cap a la independència. Però, parlar de Grenlàndia és, també, reflexionar sobre un poble emmarcat dins la cultura inuit, especialment desconeguda per part nostra.

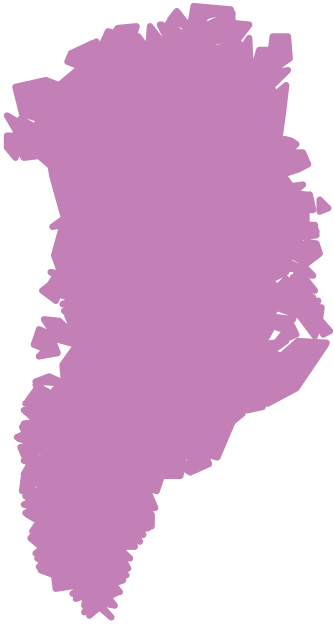

Sisena sessió

» Les nacions de l'arc alpí: la Vall d'Aosta, el Tirol del Sud, el Vènet i el Friül

Dimecres 29 de maig
Ponent: Aureli Argemí (president emèrit del CIEMEN)

El nord de l'Estat italià ha estat sempre un focus d'identitats nacionals divergents de la italiana. Tanmateix, aquestes difereixen entre elles: d'una banda, la Vall d'Aosta i el Friül tenen una identitat pròpia i consolidada. De l'altra, el Tirol del Sud s'identifica en una identitat nacional més àmplia com és l'austríaca. A més, darrerament hem assistit a l'emergència de noves identitats nacionals com les del Vènet, on l'enfortiment identitari ha derivat en una pujada notable del suport cap al sobiranisme, o la identitat Padana, defensada per la Lliga Nord. Per si no fos poc, la Vall d'Aosta, el Friül i el Tirol del Sud tenen també quotes d'autogovern reconegudes per l'Estat italià, mentre que el Vènet o el conjunt de la Padània no són regions autònomes.

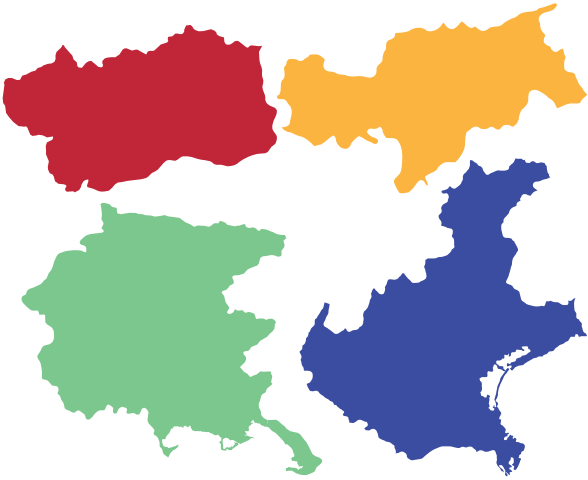

Setena sessió

» Txetxènia: nació en deconstrucció?

Dimecres 5 de juny
Ponent: Marta Ter (Lliga dels Drets dels Pobles)

La història de Txetxènia ha estat altament convulsa els darrers vint anys. Inicialment proclamada com a Estat independent des de l'any 1991 fins al 1994, les dues guerres contra Rússia (que finalment va perdre i va ser annexionada) i la resistència armada posterior (que culminà amb els atemptats contra el teatre Dubrovka de Moscou i l'escola de Beslan) van sacsejar fortament el país. En aquesta sessió es planteja una anàlisi sobre la situació actual de la identitat nacional txetxena, que es troba a la baixa, i els principals actors que la defensen, caracteritzats per una tendència creixent a l'islamisme.

Vuitena sessió

» Bretanya: una identitat nacional en procés d'enfortiment

Dimecres 12 de juny
Ponent: Yann Chouq (advocat i activista bretó)

Els darrers sondejos mostren un auge de la identitat nacional bretona i arriben a indicar que un 18% de la població es mostra favorable a la independència, percentatge que puja fins al 53% en el cas dels menors de 25 anys. Aquest escenari ens porta a demanar-nos si aquest auge es només un fenomen conjuntural o, al contrari, és producte d'una maduració del projecte de construcció nacional bretó. De la mateixa manera, la consolidació d'aquest procés pot tenir conseqüències polítiques molt importants a llarg termini per a la política francesa, ja que és molt difícil preveure quina serà la reacció de l'Estat davant l'emergència de noves identitats nacionals que se situen en tensió amb la identitat nacional francesa.

Novena sessió

» Aragó: regió d'Espanya o nació en construcció?

Dimecres 19 de juny
Ponent: Miguel Martínez Tomey (Chunta Aragonesista)

L'Estat espanyol ha tingut tradicionalment tres identitats nacionals en oposició: la catalana, la basca i la gallega. Tanmateix, hi ha altres identitats de caire més regional que també han experimentat algun grau de conflicte amb la identitat nacional espanyola i que, com a conseqüència de la seva baixa intensitat, ens són més desconegudes. En aquesta sessió parlarem del cas de l'Aragó a partir d'una anàlisi sobre la seva trajectòria, el potencial actual en el desenvolupament d'una identitat que vagi més enllà d'allò regional i les seves perspectives de futur.

Desena sessió

» La Cabília i la identitat amaziga

Dimecres 26 de juny
Ponent: Soraya Sough (CIEMEN)

La Cabília ha estat un dels territoris que més s'ha mobilitzat pel reconeixement de la cultura amaziga. Durant els anys vuitanta del segle passat es van produir manifestacions demanant el reconeixement de l'amazic, l'anomenada "primavera amaziga". De la mateixa manera, les protestes continuaren durant els anys noranta i, després d'episodis repressius molt sagnants, el govern d'Abdelazil Bouteflika va fer alguna concessió, com el reconeixement de les llengües amazigues com a llengües nacionals d'Algèria. En aquesta sessió explorarem la situació actual de la identitat cabilenca en el doble context en què es troba inserida: el cicle sobiranista i les revolucions que s'han produït en els països de majoria ètnica àrab, que a Algèria no han tingut gaire ressò.